

กฤษฎา สุขสำเนียง ๒๕๔๕: หมอลำสี่พันดอน: กรณีศึกษาคณะทองบาง แก้วสุวรรณ เมืองปากเซ
แขวงจำปาศักดิ์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา) สาขาคณะชาติพันธุ์วิทยา ภาควิชาศิลปนิเทศ
อาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง, Ph.D. ๒๕๕๕ หน้า
ISBN 974-16-2200-7

วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ ๑) เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของหมอลำสี่พันดอน คณะหมอลำ
ทองบาง ๒) เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะหมอลำทองบาง ๓) เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ บทบาทหน้าที่
ของเครื่องดนตรีประกอบการแสดงหมอลำสี่พันดอน ๔) เพื่อศึกษาวิเคราะห์หมอลำสี่พันดอนในเชิงดุริยางควิทยา

เนื่องจากการแสดงหมอลำแบบดั้งเดิมมีเหลืออยู่น้อยและมีแนวโน้มว่าจะสูญไป จึงจำเป็นต้องมีการ
ศึกษาวิจัย การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาเฉพาะคณะหมอลำทองบาง
แก้วสุวรรณ เมืองปากเซ แขวงจำปาศักดิ์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผลการศึกษาพบว่า

- หมอลำทองบางเป็นหมอลำสี่พันดอนเป็นเอกลักษณ์ประจำแขวงจำปาศักดิ์ มีพัฒนาการมาจาก
ลำโสม หมอลำทองบาง แก้วสุวรรณ เป็นหมอลำที่ได้รับการถ่ายทอดการแสดงหมอลำ สี่พันดอนมาจากหมอลำ
กันหาผู้เป็นตา และได้ยึดเป็นอาชีพมาจนถึงปัจจุบัน
- หมอลำคณะนี้มีบทบาทหน้าที่ ๒ ประการ คือ ๑) มีหน้าที่เป็นมหรสพเพื่อความบันเทิงในงานต่างๆ
ทั้งงานมงคลและอวมงคล ๒) มีหน้าที่เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลและชุมชน
- เครื่องดนตรีประกอบการแสดง คือ แคน ประเภทแคนแปด นักดนตรีผู้เป่าแคนเรียกว่า หมอแคน
มีหน้าที่เป่าแคนสอดประสานกับทำนองลำของ หมอลำ นอกจากนั้นยังช่วยคั่นจังหวะเพื่อให้หมอลำคิดกลอนลำ
และมีโอกาสพักเสียงระหว่างลำ แคนแต่ละดวงยังมีหน้าที่ตั้งเสียงให้แก่หมอลำด้วย
- โครงสร้างของทำนองลำสี่พันดอนแบ่งเป็น ๔ ส่วน ได้แก่ ๑) ทำนองนำ เป็นทำนองเฉพาะของ
แคนเป่านำเพื่อเป็นการตั้งเสียงให้แก่หมอลำ ๒) ลำเกริ่น เป็นการลำเริ่มต้นของหมอลำช่วงสั้นๆประมาณ ๓ -
๑๐ บทสอดประสานกับทำนองของแคน เนื้อหาของกลอนลำจะเป็นการกล่าวนำเพื่อเชื่อมโยงถึงเนื้อหาในตอน
ต่อไป และจบด้วยทำนองลำลงจบ ๓) ลำเนื้อเรื่อง มีลักษณะทำนองลำและทำนองแคนเหมือนกับลำเกริ่นแต่จะมี
ความยาวมากกว่าและมีเนื้อหากลอนลำขยายความจากลำเกริ่น ๔) ลำลงจบ มีทำนองตอนต้นเหมือนกับลำเกริ่น
และลำเนื้อเรื่องแต่จะแตกต่างกันที่ทำนองวรรคสุดท้ายของบท
- คุณลักษณะทางดนตรี ทำนองเพลงใช้ระบบ ๕ เสียง (Pentatonic) ผิวพรรณ (Texture) เป็นแบบ
Homophony Drone Harmony ไม่มีการใช้เครื่องประกอบจังหวะ

Krissada suksamnieng 2006: Mawlam Siphandawn: A Case Study of Thawngbang Keawsuwan Troupe, Muang Pak-se, Khwaeng Champassak, Lao People's Democratic Republic. Master of Arts (Ethnomusicology), Major Field: Ethnomusicology, Department of Communication Art. Thesis Advisor: Mr. Panya Roongruang, Ph.D. 259 pages. ISBN 974-16-2200-7

The original Mawlam Siphandawn is almost obsolete and needs to be studied. This qualitative research was aimed to the Mawlam Thongbang Keawsuwan troupe of Muang Pak-se in Khwaeng Champassak Lao People's Democratic Republic.

The research result were:

1. The Mawlam Thongbang was a kind of Mawlam Siphandawn which was unique to Champassak District, and was developed from Lam Som. The Mawlam Thongbang Keawsuwan learned Mawlam from Kanha whom was her grandfather and still practice today.
2. The troupe was functioned for auspicious and unauspicious ceremonies in order to entertained people, and also being a speaker for the government.
3. The musical instrument using to resemble in the display was a khaen, paed (8 couples tube). The musician is called Mawkhaen, whom played the Khaen to accompanied the singer and dancers. The Mawkhaen also helped the singer for taking time to created the song text.
4. The structure of the Siphandawn melodies were divided in to four parts: 1) the musical introduction used for leading the tone to the Mawlam, 2) a short vocal Introduction last for 3-10 stanza accompanied by khaen, 3) Lam Noe-ruang, the main part of Mawlam sung by vocalist accompanied by the kaen, 4) Coda, an ending melody which was the same as introduction but different in the last cadence.
5. The musical mode was Pentatonic, and texture was drone harmony, homophonic. The Mawlam Siphandawn performed without percussion.

Student' signature

Thesis Advisor' signature